

4-6-3 Anti-Pestprotocol

In dit protocol wordt beschreven hoe er wordt gehandeld als er sprake is van pesten. Er wordt uitgegaan van de volgende definitie van 'pesten'.

Definitie van pesten:

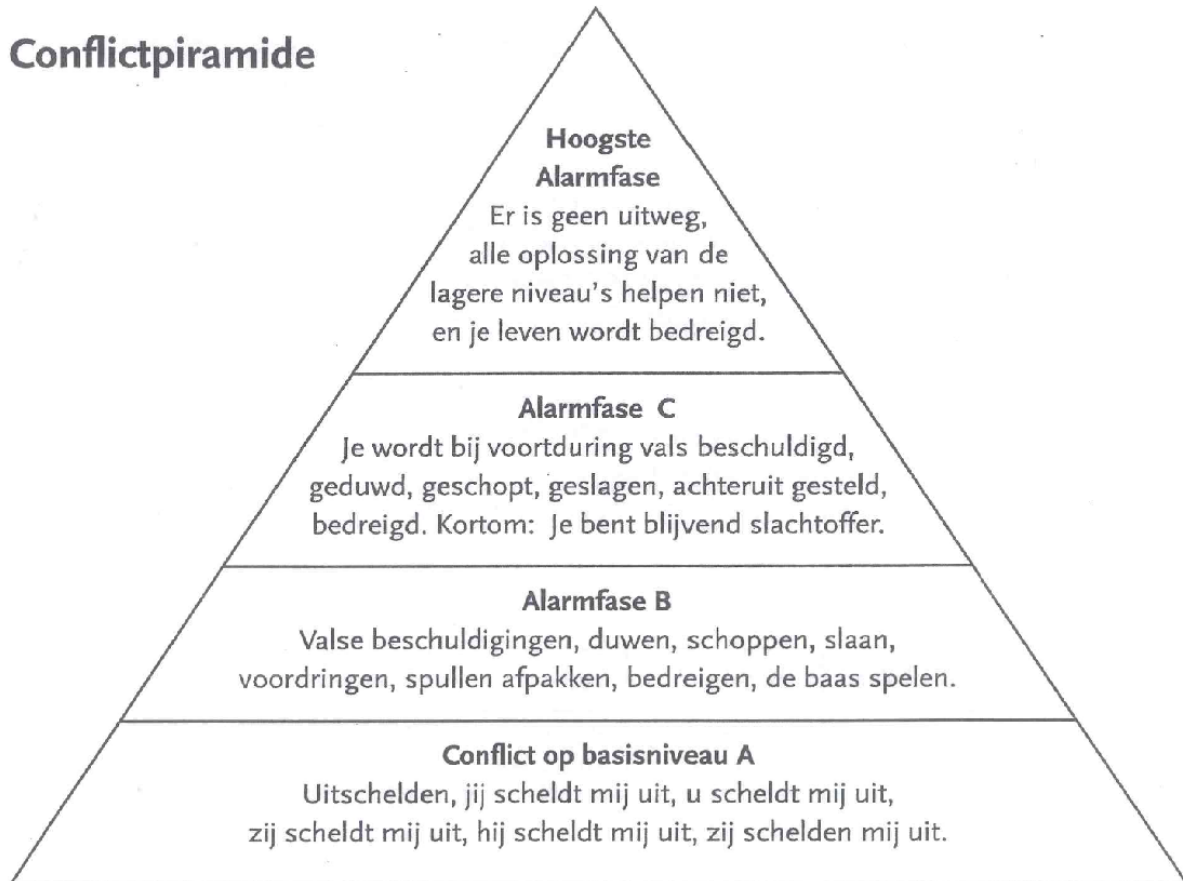
Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van een leerling die niet in staat is zichzelf te verdedigen.

De principes en afspraken van de Kanjertraining worden gehanteerd als preventieve methode om pesten tegen te gaan op school. Uit onderzoek is de effectiviteit van de Kanjertraining gebleken in het verbeteren van de sfeer in de groep en het tegengaan van emotionele en gedragsproblemen (waaronder de beleving van gepest worden door kinderen)¹. Indien er toch sprake blijkt te zijn van verdergaande conflicten en pesten, worden de stappen uit dit protocol ondernomen, waarbij de Kanjertraining tevens curatief ingezet wordt.

---

¹ Vliek, Overbeek, De Castro (2015). *Effects of Kanjertraining (Topper Training) on emotional problems, behavioural problems and classroom climate.*

Conflictpiramide

In dit protocol wordt uitgegaan van de Conflictpiramide (figuur 1), zoals uitgewerkt in de handleiding van de Kanjertraining. Conflicten op niveau A en B worden in de klas opgelost aan de hand van de afspraken en principes van het [Protocol grensoverschrijdend gedrag](#).

Alarmfase C

Als de stappen ondernomen in fase A en B niet voldoende effect hebben en het pesten **structureel** blijft doorgaan worden de volgende stappen ondernomen:

- Er wordt een registratie gemaakt van de incidenten in Parnassys in het dossier van de betreffende leerlingen.
- Leerkracht voert gesprek met interne begeleider en de expertgroep gedrag, waarin melding gedaan wordt van peestsituatie en aanpak wordt afgesproken.
- In overleg wordt bepaald welke vervolgstappen worden uitgevoerd. Leerkracht maakt melding van vervolgstappen in dossier van leerling.

Vervolgens voert de leerkracht een gesprek met de betrokken ouders.

Leerkracht geeft aan dat kinderen betrokken zijn bij een peestsituatie. Eerder genomen stappen uit het protocol grensoverschrijdend gedrag helpen niet voldoende en de incidenten blijven voorkomen.

In dit gesprek worden de vuistregels gehanteerd, die uitgewerkt worden in de handleiding Kanjertraining:

- We luisteren actief naar ouders.
- We gaan oplossingsgericht te werk.
- We oordelen niet.

Optie 1 : de ouders (h)erkennen het probleem

In overleg met de ouders wordt de aanpak besproken om het pesten tegen te gaan. Leerkracht en intern begeleider maken een keuze in de te nemen maatregelen.

Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld:

- Excuusbrief schrijven
- Strafpakket uitwerken in de pauzes, binnen blijven. (bv. een dag of meerdere dagen.)
- Boek lezen over pesten + boekverslag + eventueel een presentatie in de klas.
- Gesprek dader - slachtoffer

Optie 2 : ouders herkennen probleem niet en nemen de situatie niet serieus.

Er wordt aan ouders verteld dat er melding gedaan wordt bij de directeur en dat de school eventueel het protocol 'Schorsing en verwijdering' zal uitvoeren. Ouders worden door de directeur uitgenodigd voor een gesprek om de situatie te bespreken.

Hulp aan het slachtoffer

In de hulp aan het slachtoffer zijn de volgende principes/acties van belang:

- De leerkracht luistert naar het slachtoffer en neemt deze serieus.
- In gesprek met ouders en het slachtoffer wordt oplossingsgericht gewerkt en wordt nagedacht over mogelijke oplossingen voor de situatie.
- Het kind wordt betrokken en helpt mee mogelijke oplossingen te bedenken.
- Het kind dient te worden getraind in het omgaan met peestsituaties, zodanig de weerbaarheid van het kind te vergroten. Mogelijkheden voor SOVA training/individuele training bij Kanjerpraktijk worden hierbij onderzocht.
- Afspraken en oplossingen worden genoteerd en geregistreerd in Parnassys.

Hulp aan de pester

In de hulp aan de pester zijn de volgende principes/acties van belang:

- Er wordt gezocht naar mogelijke (achterliggende) hulpvraag van de pester.
- In gesprekken met het kind wordt het kind geholpen positief om te gaan met anderen en zich aan afspraken te houden. Principes en afspraken van de Kanjertraining worden hierin gehanteerd.
- Mogelijkheden voor SOVA training/individuele training bij Kanjerpraktijk worden onderzocht.

Aanspreken van de klas

- De leerkracht praat met de groep over pesten en de rol van de klas hierin. In de bovenbouw kan het trainen van peermediation helpend zijn in het voorkomen van pesten en het omgaan met conflicten. Hiermee wordt conflictbemiddeling bedoeld door kinderen zelf. Leerlingen kunnen leren om conflicten te signaleren en te helpen bij het komen tot een gezamenlijke oplossing voor de betrokken kinderen. Voorwaarde is dat er niet bemiddeld kan worden door leerlingen in het geval van fysiek geweld. In het geval van fysiek geweld en pesten wordt klassikaal afgesproken hoe te handelen. Hierin wordt duidelijk wanneer de eigen rol van klasgenoten bekrachtigend werkt voor de pester en hoe het slachtoffer geholpen kan worden door het eigen gedrag te veranderen. Hierbij worden de verschillende gedragstyperingen (petten) in peestsituaties besproken/uitgespeeld en het gewenste gedrag (witte pet) ingeoeffend.

Indien nodig kan de expertgroep gedrag betrokken worden bij het aanspreken van de klas.

Taakverdeling van betrokken partijen binnen de school

- **Leerkracht**

De leerkracht is het eerste aanspreekpunt voor kinderen en ouders uit de betreffende groep als er sprake is van peestsituaties. De leerkracht blijft tijdens het gehele proces betrokken en is eindverantwoordelijk voor het uitvoeren van gemaakte afspraken met betreffende ouders/kinderen en de registratie hiervan in Parnassys.

- **Intern Begeleider**

De intern begeleider wordt ingeschakeld bij systematische incidenten en peestsituaties behorend bij Alarmfase C. Vanaf dat moment is de intern begeleider eindverantwoordelijk voor het uitvoeren van de stappen zoals vermeld in dit pestprotocol. De intern begeleider werkt in samenspraak met de leerkracht en expertgroep gedrag .

- **Expertgroep gedrag**

De Expertgroep gedrag (bestaande uit Intern Begeleiders, Gedragscoördinator, Kanjercoördinator) dient als intervisiegroep voor de leerkracht om de vervolgstappen bij Alarmfase C duidelijk af te stemmen en uit te werken.

- **Kanjercoördinatoren**

De Kanjercoördinatoren nemen deel aan de expertgroep Gedrag en zijn als zodanig betrokken bij de intervisiemomenten. Daarnaast voeren de Kanjer Coördinatoren de Kanjerinterventie uit in de betreffende groep.